

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/61/2016
Identifikačné číslo spisu: 5600892272
Dátum vydania rozhodnutia: 05.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5600892272.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Františka Moznera na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. októbra 2016 v Bratislave v trestnej veci obvineného X.D., pre spolupáchateľstvo trestného činu vydierania podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. januára 2015, sp. zn. 2To/106/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného X.D. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 3T/3/2000 z 22. októbra 2013 bol obvinený X.D. uznaný za vinného v bodoch 1 a 3 zo spolupáchateľstva k pokračovaciemu trestnému činu vydierania podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 11. augusta.

Trestného činu sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

1. L. V. spoločne s obvineným X.D. v presne nezistený deň od 12. 01. 1993 do 16. 01. 1993 v Juniorhoteli CKM v Jasnej, okres Liptovský Mikuláš, vyhrážali sa Z. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. U., O. Y., čašníkov Juniorhotela Jasná, že keď príde do Liptovského Mikuláša, strelia mu pištoľou do kolena a budú ho spolu s riaditeľom Ing. L. Y. nútiť konať to, čo oni budú chcieť, pričom obidvaja zdôrazňovali, že im riaditeľ Juniorhotela v Jasnej bude musieť platiť dane za to, že mu ide dobre podnik; obvinený Ing. M. T. spolu s E. K. a I. V. dňa 19. 01. 1993 v salóne Casanova v Bratislave nútili Ing. L. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom V., Y. XX, zaplatiť sumu 200.000,- Sk, ktorú mal odovzdať dňa 21. 01. 1993 v Liptovskom Mikuláši na presne neurčenom mieste, pod zámenkou odškodného pre obžalovaných L. V., X.D. a I. V. po 50.000,- Sk za ujmu, ktorú mali utrpieť dňa 16. 01. 1993 pri konflikte s občanmi z Bratislavy pri Juniorhoteli Jasná a v Liptovskom Mikuláši a ďalších 50.000,-Sk z tejto sumy ako náklady na akciu, ktorú zabezpečoval obvinený Ing. M. T., pričom sumu 200.000,- Sk mal Ing. L. Y. odovzdať obvinenému Ing. M. T. a pri vynucovaní tejto sumy E. K. vyložil na stôl revolver, ktorý natiahol a obvinený Ing. M. T. sa mu pritom vyhrážal slovami, že neposlušným láme

ruky a tí, ktorí odmietli s ním spolupracovať, boli zbití,

3. obvinení X.D. a L. V., v presne nezistenom čase v novembri 1992 vyhľadali súkromného podnikateľa L.Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. U., M. XX, na jeho pracovisku v Dome služieb v Liptovskom Mikuláši a žiadali od neho sumu 65.000,- Sk v hotovosti, pričom obžalovaní L. V. a X.D. prišli za ním za týmto účelom trikrát, štvrtý raz aj s obžalovaným E. E. a v prípade, že L.Z. nebude ochotný sumu zaplatiť, vyhrážali sa, že obžalovaný E. E. použije nôž zvaný „motýlik“, ktorý mal v ruke a použijú aj iné donucovacie prostriedky proti nemu a jeho rodine a zničia jeho firmu.

Za to mu súd uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 1 (jeden) rok.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený X.D. odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline uznesením z 28. januára 2015, sp. zn. 2To/106/2014 podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prostredníctvom obhajcu dovolanie obvinený X.D., v ktorom uviedol že boli naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por. tým, že neboli vykonané všetky dôkazy, ktoré mali byť vykonané v súlade so zásadami trestného konania a neboli vykonané dôkazy vyplývajúce z obvineným podaných trestných oznámení, napadnuté rozhodnutie bolo založené na neúplne vykonaných dôkazoch a pre nesprávne a neúplne vykonané dôkazy je nesprávne právne posúdený zistený skutok.

Uviedol, že pre dĺžku konania (17 rokov) došlo aj k porušeniu článku 6 ods. 1 a 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého mal právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom. Podľa názoru obvineného X.D. obžaloba bola podaná nezákonne. Neboli vykonané dôkazy svedčiacie v jeho prospech a dôkazy, na základe ktorých mali byť preverené ním podané trestné oznámenia.

Navrhol vysloviť uvedené porušenie zákona a naplnenie označených dovolacích dôvodov a zrušiť napadnuté uznesenie i jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3T/3/2000 z 22. októbra 2013.

Prokurátor Okresnej prokuratúry v Liptovskom Mikuláši sa k dovolaniu vyjadril tak, že ho považoval za nedôvodné. Poukázal na vyčerpávajúce odôvodnenia okresného i krajského súdu uvedené v napadnutých rozhodnutiach, týkajúce sa hlavne vykonaných dôkazov a ich hodnotenia. Podľa názoru prokurátora oba sudy mali jednoznačne preukázať vinu obvineného. Nedošlo k nevykonaniu alebo zmareniu dôkazov svedčiacich o nevine obvineného.

Na hlavnom pojednávaní 7. novembra 2011 (č. l. 3701-3707) bol opätovne realizovaný aj namietaný výsluch svedka F. N. a v súlade so zákonom prečítaná i jeho výpoveď z prípravného konania. Sudy správne a v súlade so zákonom vyhodnotili i svedecké výpovede poškodeného Ing. L. Y., ktorý zmenil výpoveď oproti prípravnému konaniu, avšak na hlavnom pojednávaní uviedol, že pri výpovedi v prípravnom konaní, v ktorej obvineného usvedčoval, nebol ovplyvňovaný a vypovedal tak, ako sa veci stali.

Obvinený X.D. v podanom dovolaní opätovne prezentoval opakované dôvody svojej obhajoby použitej tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v odvolaní, pričom s jeho námietkami skutkovými a právnymi sa súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, riadne vysporiadal. To, že sa obvinený X.D. nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku, nemôže samo osebe viesť dovolací súd k záverom o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa a odvolacím súdom. Podľa názoru tak súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu bez ohľadu na vykonanie, či nevykonanie navrhovaných dôkazov obvineným Ing. M. T. v trestnom oznámení mali oba sudy dostatok dôkazov na to, aby rozhodli o vine obvineného Ing. M. T. a nedostali sa do situácie, ktorá by odôvodňovala postup v

zmysle procesného pravidla „v pochybnostiach v prospech“ (in dubio pro reo). Podľa názoru odvolacieho súdu, s ktorým prokurátor stotožnil, vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdených trestných činov prvostupňový súd dôsledne vyhodnotil dôkaznú situáciu, a potom správne a zákonne postupoval, keď protiprávne konanie odsúdených X.D. a Ing. M. T., ktoré jednoznačne vyplynulo z dokazovania na hlavnom pojednávaní, právne posúdil tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutých rozhodnutí.

Keďže v dovolaniach neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali niektorý z dovolacích dôvodov, na ktoré sa odvoláva obhajoba, navrhol prokurátor dovolanie obvineného X.D. zamietnuť ako nie dôvodné v zmysle § 392 ods. 1 Tr. por., ak nebude rozhodnuté podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a i/ Tr. por.

Dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, umožňuje oprávneným osobám namietať zásadné porušenie procesnoprávnych a hmotnoprávnych ustanovení v rozhodnutiach súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Tr. por., aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

V zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. dovolanie už pri jeho podaní musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytykajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že v podstate všetky dovolacie dôvody okrem dĺžky konania, ktoré ale žiadny priamy dovolací dôvod nezakladá, smerujú k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu, ktorý so zreteľom na odcitovanú časť § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., časť vety za bodkočiarkou, nemôže dovolací súd ani skúmať ani meniť. Ak by tomu tak bolo, nebolo by dovolanie mimoriadnym, ale ďalším - druhým riadnym opravným prostriedkom.

Vytýkané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por. sú dovolacími dôvodmi aplikovateľnými, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nie je zásadným porušením práva na obhajobu, ak súd nevykoná všetky dôkazy, ktoré sú navrhované, pokiaľ logicky odôvodní odmietnutie vykonania takýchto dôkazov v rámci procesu ich hodnotenia. O odmietnutí vykonania navrhnutých dôkazov bolo riadne a v súlade so zákonom rozhodnuté.

V prerokúvanom prípade najmä okresný súd, ktorého závery si osvojil aj krajský a napokon po preskúmaní i dovolací súd, uviedol, ktoré dôkazy a ako hodnotil a o ktoré dôkazy oprel svoje rozhodnutie o vine i treste.

Z týchto záverov vyplynulo, že okresný súd mal za nepochybne preukázané, že žalované skutky sa stali, sú trestnými činmi a spáchal ich obvinený, ako aj ďalšie zistenia nevyhnutné pre komplexný výrok o vine, treste a ochrannom opatrení, resp. náhrade škody.

Pokiaľ obvinený namietal nevykonanie dokazovania, ktoré malo vyplývať z ním podaných trestných oznámení, dovolací súd uvádza, že sa jedná o samostatné trestné konania, ktorých priebeh a vykonanie neprislúchalo ovplyvniť ani okresnému, ani krajskému a taktiež ani dovolaciemu súdu, pretože dozor nad činnosťou polície pred začatím trestného stíhania vykonáva prokurátor.

Dovolací súd nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa písmena g/ § 371 ods. 1 Tr. por., pretože nie je naplnením tohto dovolacieho dôvodu, ak dôkazy nie sú vykonané v rozsahu a podľa predstáv obvineného. Pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu musí ísť o situáciu, pri ktorej dôkazy vykonané boli ale nie v súlade so zákonom, nie o nevykonanie dôkazov. V konečnom dôsledku však ide zo strany obvineného o namietanie skutkového stavu prostredníctvom hodnotenia dôkazov podľa jeho náhľadu, nie o dôkazy, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a na ktorých je založené rozhodnutie.

Napokon ani dovolací dôvod podľa písmena i/ - nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, nebol dovolacím súdom zistený, pretože skutky uvedené v napadnutých rozhodnutiach nie je možné podradiť pod iné skutkové podstaty než tie, pod ktoré ich podradil okresný i krajský súd - § 235 Tr. zák. - vydieranie s príslušnými odsekmi a písmenami so zreteľom na to, aké zákonné znaky boli naplnené.

Predstava obvineného o inom hodnotení vykonaných dôkazov, vytýkanie neúplnosti dokazovania a preto i nesprávneho posúdenia skutku neobstoja.

Dokazovanie vykonáva súd, určuje nielen rozsah, ale i spôsob, ako sa vykoná. Ak v procese dokazovania nedôjde k pochybeniu, a v prerokúvanom prípade dovolací súd pochybenie nezistil, nie je nevyhnutné, aby boli vyčerpané všetky dôkazné prostriedky, ktoré navrhli zúčastnené strany tohto procesu, oprávnené dôkazy navrhovať, pokiaľ pre rozhodnutie postačuje to množstvo dôkazov a ich kvalita, ktoré sa súd rozhodol vykonať. V prerokúvanom prípade bolo vykonaných dostatok dôkazov pre rozhodnutie o vine, treste i ďalších otázkach, ktoré bolo treba riešiť.

Dovolací súd preto nezistil naplnenie žiadneho z obvineným X.D. uvedených dovolacích dôvodov.

Pokiaľ išlo o neprimeranú dĺžku konania, tá bola spôsobená objektívnymi i subjektívnymi faktormi a pričínili sa o ňu i okresný súd, z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne do dôchodku, čím sa muselo celé dokazovanie zopakovať od začiatku, ale aj účastníkmi konania - najmä poškodenými, tým, že sa nezúčastňovali hlavných pojednávaní.

So zreteľom na konštantnú judikatúru súdov Slovenskej republiky i Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky k článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej iba Dohovor) dovolací súd konštatoval, že so zreteľom na dĺžku konania došlo i k uloženiu veľmi miernych trestov páchatelom rozsiahlej trestnej činnosti a tiež teda i obvinenému, ktorými bola veľkou mierou kompenzovaná neprimeraná dĺžka konania a preto nezistil porušenie uvedeného článku Dohovoru.

Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie obvineného X.D., ako nedôvodné, podľa § 382 písm. c/ Tr. por., odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.